

LESVOORBEREIDING CLOSE READING

Boek: de Zweetvoetenman
Schrijver: Annet Huizing
Hoofdstuk: Nood breekt wet
Groep: 7/8

Kerdoel:

De leerlingen krijgen dieper inzicht in juridische en morele kwesties en kunnen eigen keuzes beargumenteren en verbanden leggen met de samenleving.

Sessie 1: Wat zegt de tekst?

Doel: Ik begrijp waar de tekst over gaat en kan de kernboodschap uit de tekst halen.

Welke tekstgerichte vragen wil ik gebruiken?

- Wat is de titel van deze tekst?
- Wie is de schrijver van deze tekst?
- Wat valt je op aan de tekst?
- Wat voor soort tekst is dit?
- Welke woorden of zinnen vind je moeilijk of interessant?
- Welke juridische termen komen voor? Zoek ze op en schrijf de betekenis op.
- Wat denken jullie dat de bedoeling is van de schrijver?

Lesaanpak: waar geef ik instructie op en welke werkvormen gebruik ik? Hoe zorg ik dat leerlingen samen lezen, praten en schrijven?

- We starten de les met het uitdelen van de hele tekst. Presenteer het boek en geef aan dat de tekst die we gaan lezen een gedeelte uit het boek is.
- Vraag de leerlingen wat hen opvalt aan de tekst. Laat de leerlingen eerst in een groepje of in tweetallen overleggen en haal het daarna plenair op.
- Lees daarna de gehele tekst voor. Tijdens het lezen mogen enkele onbekende woorden door de leerkracht kort verklaard worden (geef een synoniem of korte definitie).
- Benoem het lesdoel. Leg uit wat het woord kernboodschap betekent
- Stel een aantal tekstgerichte vragen. Mocht het nodig zijn, dan kun je de eerste vragen samen met de leerlingen doen. Pas hierbij de werkvorm genummerde hoofden toe. (zie blauw geschreven tekst)

- Wat voor soort tekst is dit?
- Welke woorden of zinnen vind je moeilijk of interessant?
- Welke juridische termen komen voor? Zoek ze op en schrijf de betekenis op.
- Wat denken jullie dat de bedoeling is van de schrijver?

➤ Genummerde hoofden:

De leerkracht geeft een opdracht, waar aan het eind iedereen een antwoord op moet weten. Elke leerling denkt voor zichzelf hierover na en schrijft het antwoord op. Daarna vertellen ze om de beurt hun antwoord aan de andere groepsleden. Ze overleggen wat het juiste antwoord is, dit moet elke leerling aan het einde weten. Tenslotte noemt de

leerkracht een nummer. In elk groepje heeft het kind met dat nummer de taak om aan de klas te vertellen wat hun groepsantwoord is.

Hoe evalueer ik de les?

- Laat de leerlingen kort de tekst samengevat aan elkaar vertellen. Hierin moeten ze de kernboodschap verwerken.
- Haal de kernboodschappen van de leerlingen naar voren en maak er één kernboodschap van. Deze is nodig voor sessie 2.

Sessie 2: Hoe wordt het in de tekst gezegd?

Doel:

- Ik kan uitleggen wat de wet Nood breekt wet betekent.
- Ik kan zelf een situatie, buiten de tekst, beschrijven waarin deze wet van toepassing is.

Welke tekstgerichte vragen wil ik gebruiken?

Zie hiervoor bijlage 1. Werkblad sessie 2.

Lesaanpak: waar geef ik instructie op en welke werkvormen gebruik ik? Hoe zorg ik dat leerlingen samen lezen, praten en schrijven?

- De leerlingen pakken de tekst erbij. Schrijf de kernboodschap, die uit Sessie 1 is gekomen, op het bord en laat de leerlingen aan elkaar verwoorden wat de boodschap betekent.
- Laat de leerlingen de tekst lezen.
- Benoem het doel en geef aan dat de leerlingen vandaag in tweetallen aan een werkblad gaan werken. Model dat je de antwoorden uit de tekst moet halen. Dit kan door het volgende voorbeeld:
De leerkracht laat dat zien door antwoord te geven op de vraag: waarom was de Amsterdammer moedig. Hierbij geeft de leerkracht aan dat het niet letterlijk in de tekst staat, maar dat je het uit de tekst kunt afleiden.
- De leerlingen krijgen ieder een werkblad en gaan hier in tweetallen aan werken.

Hoe evalueer ik de les?

- Bespreek een aantal antwoorden van de werkbladen en geef hiervoor ruimte om op elkaar te reageren.
- Blick daarna terug op het eerste deel van het doel en laat de leerlingen beschrijven wat de wet Nood breekt wet betekent. Hierbij worden willekeurige beurten gegeven.
- Blick vervolgens terug op het tweede deel van het doel en laat een aantal leerlingen, dmv willekeurige beurten, hun beschrijving uitleggen.

Optie:

Is de klas bekend met debatteren? Als dit vaker gedaan wordt, kun je het volgende doen:

Debatteer met je klas over de volgende stelling:

Soms is het goed om een regel te overtreden.

Laat iedere leerling drie argumenten voor en drie argumenten tegen bedenken.

Sessie 3: Wat betekent de tekst?

Doel: Ik kan de tekst verbinden met eigen ervaringen of maatschappelijke situaties en ik kan kritisch nadenken over regels.

Welke tekstgerichte vragen wil ik gebruiken?

- Is er een situatie in de tekst waar je het niet mee eens bent? Kun je uitleggen waarom?
- Wat zou er gebeuren als er geen regels waren?

Lesaanpak: waar geef ik instructie op en welke werkvormen gebruik ik? Hoe zorg ik dat leerlingen samen lezen, praten en schrijven?

- Start met een terugblik naar de eerste twee sessies. Wat hebben we in sessie 1 en in sessie 2 gedaan en besproken. Laat de leerlingen aan elkaar vertellen wat Nood breekt wet betekent.
- Laat de leerlingen vervolgens zelfstandig de gehele tekst nog een keer lezen.
- Benoem het doel en leg uit wat maatschappelijke situaties zijn.
- Vervolgens stelt je de twee tekstgerichte vragen.
- Is er een situatie in de tekst waar je het niet mee eens bent? Kun je uitleggen waarom?
- Wat zou er gebeuren als er geen regels waren?
- Geef hierin willekeurige beurten, maar stuur er wel op aan dat er op antwoorden gereageerd mag worden.

Hierna krijgen de leerlingen de keuze uit drie verwerkingsopdrachten.

- **Schrijfoopdracht:** Een **betoog** van max. 200 woorden over een regel die jij oneerlijk vindt. Je mag hierbij wetten en regels opzoeken.
- **Creatieve opdracht:** Bedenk en schrijf een **korte scène of een strip** waarin een personage een regel overtreedt en daardoor een probleem oplost.
- **Onderzoekopdracht:** Zoek een **actueel voorbeeld** van een protest of actie waarbij mensen bewust regels overtreden (denk aan klimaatprotesten, burgerlijke ongehoorzaamheid). Analyseer waarom ze dat doen en of jij het terecht vindt.

Laat iedere leerling één van deze verwerkingsopdrachten kiezen en uitvoeren.

Hoe evalueer ik de les?

Je sluit de les gezamenlijk met de leerlingen af.

- Laat de leerlingen in circuitvorm door middel van een korte pitch hun verwerkingsopdracht presenteren.
- Hou een groepsgesprek met de leerlingen over regels in de maatschappij. Hoe kijken de leerlingen hier nu tegenaan?

Werkblad sessie 2

De Zweetvoetenman, Annet Huizing

Tekst: Nood breekt wet

Vragen over de tekst in het tekstwolkje op pagina 4

1. In de tekst lees je het woord *jurist*. Wat is een jurist? Gebruik eventueel een woordenboek.

2. In dezelfde tekst staat de juristen het niet eens waren met de uitspraak van de hoge raad. Welke uitspraak heeft de hoge raad gedaan en waarom waren juristen het niet eens?

3. De schrijver beschrijft stoffelijke zaken. Daarbij staat stoffelijke tussen aanhalingstekens. Waarom denk je dat de schrijver dit heeft gedaan? Is dit letterlijk of figuurlijk taalgebruik? Leg je antwoord uit.

4. In het tekstwolkje zie je het signaalwoord *zodat*. *Zodat* geeft het verband doel-middel aan.
Voorbeeld: Ze legde de sleutel onder de mat, zodat de anderen ook naar binnen konden.
Doel: de andere kunnen naar binnen
Middel: sleutel onder de mat leggen.

Wat is in deze zin het doel en welk middel wordt er gebruikt? Die had de elektriciteitsmeter af en toe stilgezet zodat zijn verbruik niet gemeten werd?

Vragen over de tekst Stelen voor het GOEDE doel op pagina 4

5. De man moet een boete van 25 gulden betalen. Vind jij dat terecht? Waarom wel of niet?

6. Lees verder in de tekst. Heeft de man de boete moeten betalen? Leg je antwoord uit aan de hand van de informatie in de tekst.

Vragen over de tekst Nood breekt wet

7. Wat betekent de wet Nood breekt wet?

8. Bedenk zelf een situatie waarin deze wet van toepassing is. Leg uit waarom het hier nood breekt wet is. Gebruik in je antwoord wettelijk en morele plicht.
